מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מנהגי ראש השנה: שופר, סימנים ותשליך
- להבין איך מורשת יכולה להישאר ולהתחדש בו-זמנית
- לתרגל אוצר מילים הקשור לחג

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה כללית

1. א – תשרי
2. ג – תקיעה
3. ג – ראש דג
4. ב – להשליך מעשים לא טובים ולהתחיל מחדש
5. ד – יום הכיפורים
6. ב – במילה שדומה ל'להרבות'

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ראש השנה חל בא' ובּ' בתשרי, כלומר יומיים
2. נכון – כך כתוב בטקסט על עשיית השופר
3. לא נכון – כל קהילה וכל משפחה שומרת על הסימנים בדרך משלה
4. לא נכון – מורשת חיה נשמרת כי עושים אותה אבל גם מתחדשת בכל דור

חלק ג' – השלמת מילים

1. עברית
2. תרועה
3. רימון
4. יהי

חלק ד' – התאמה: מאכל ומשמעות

- 1 – ד (ייתמו המעשים הרעים)
- 2 – ה (יסתלקו הצרות)
- 3 – ב (ייכרתו האויבים)
- 4 – א (שיקראו לפנינו את זכויותינו)
- 5 – ג (נהיה מלאי מצוות כמו גרעיניו)

חלק ה' – סדר נכון

1. מתיישבים כולם יחד לשולחן החג
2. מברכים על הסימנים במילים 'יהי רצון'
3. אוכלים את סעודת החג
4. בבית הכנסת שומעים את תקיעת השופר
5. ביום הראשון אחר הצהריים הולכים למקור מים לתשליך

חלק ו' – כתיבה והבעה

1. התלמיד יסביר שהמצווה היא לשמוע את קול השופר, לא רק להחזיק אותו או להסתכל עליו
2. תשובה חופשית שמראה הבנה שיש מנהג ישן (כמו שופר או תפוח בדבש) לצד תוספת אישית של המשפחה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תקיעה, שברים, תרועה
- כל תשובה הכוללת מאכל והסבר נכון של האיחול שבו
- תשובה שמזכירה שהשופר והברכה נשארים, אבל המתכונים והמנהגים משתנים מדור לדור

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בהשמעת קול שופר אמיתי או הדמיה שלו לפני התרגול
- כדאי לעודד תלמידים לספר על מנהג ראש השנה המיוחד למשפחה שלהם לפני מילוי חלק הכתיבה הפתוחה

דף תרגול: ראש השנה – מורשת חיה בשולחן ובקול

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נתרגל דברים על חג ראש השנה: השופר, האוכל המיוחד, והליכה למים. נבדוק מה דומה ומה שונה בין משפחות.

📖 מילון קטן:

שופר	קרן שתוקעים בה בראש השנה
תקיעה	צליל שופר ארוך וישר
סימנים	מאכלים שמזכירים איחול טוב
יהי רצון	מילות פתיחה לבקשה או לאיחול
תשליך	מנהג ליד מים: משליכים את הרע ומתחילים מחדש
יום הדין	שם נוסף לראש השנה
תשרי	החודש העברי שבו חל ראש השנה

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה חודש חוגגים את ראש השנה?

א) תשרי ב) ניסן ג) אלול ד) אדר

2. איך קוראים לצליל השופר הארוך?

א) תרועה ב) שברים ג) תקיעה ד) קול גדול

3. על איזה מאכל אומרים את הברכה הזו?

א) תפוח בדבש ב) רימון ג) ראש דג ד) תמר

4. למה הולכים למים בתשליך?

א) לזכור את האבות ב) להשליך מעשים לא טובים ולהתחיל מחדש ג) לבקש גשם ד) לכבד את הים

5. איזה שם הוא לא שם של ראש השנה?

א) יום הדין ב) יום הזיכרון ג) יום תרועה ד) יום הכיפורים

6. למה אוכלים גזר אצל משפחות ממוצא אשכנזי?

א) בצבע האדום ב) במילה שדומה ל'להרבות' ג) בטעם המתוק ד) במרקם הרך

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ראש השנה חל תמיד רק ביום אחד בחודש תשרי	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	השופר עשוי מקרן של איל או בהמה כשרה אחרת	☐	☐
3	כל המשפחות בעולם אוכלות בדיוק את אותם הסימנים באותו האופן	☐	☐
4	לפי הטקסט, מורשת חיה היא דבר שנשאר תמיד זהה ולעולם לא משתנה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ראש השנה פותח את השנה ה _____

2. צליל שופר קצר מאוד המורכב מרצף צלילים נקרא _____

3. על ה _____ מאחלים שנהיה מלאים במעשים טובים כמו גרעיניו

4. מילת הפתיחה לבקשה על כל מאכל סימן היא ' _____ רצון'

4 חלק ד' – התאמה: מאכל ומשמעות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תמר	___	**א.** שיקראו לפנינו את זכויותינו
2. סלק	___	**ב.** ייכרתו האויבים
3. כרתי	___	**ג.** נהיה מלאי מצוות כמו גרעיניו
4. דלעת	___	**ד.** ייתמו המעשים הרעים
5. רימון	___	**ה.** יסתלקו הצרות

5 חלק ה' – סדר נכון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בבית הכנסת שומעים את תקיעת השופר
☐	אוכלים את סעודת החג
☐	ביום הראשון אחר הצהריים הולכים למקור מים לתשליך
☐	מברכים על הסימנים במילים 'יהי רצון'
☐	מתיישבים כולם יחד לשולחן החג

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם למה השופר נחשב מצווה שקוראים לה לשמוע ולא רק חפץ להסתכל עליו

2. בפתיחה מסופר על שלוש משפחות שחוגגות את ראש השנה בדרכים שונות. בחרו משפחה אחת וכתבו איך אצלה המסורת גם נשמרת וגם משתנה

כרטיס יציאה

מהם שלושת סוגי צלילי השופר?

כתבו דוגמה אחת למאכל סימן ולמשמעותו

מה גורם לראש השנה להיות גם ישן וגם מתחדש בכל שנה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀